

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Jnr. 1257/03

Arknr. 082 *del 67*

Kultur- og kirke dep.	
KI	
Faksnr. 03/385	Dato. 02/2003
Med. 570	Per. KRS

HØRINGSUTTALELSE OM TJENESTEORDNING FOR MENIGHETSPRESTER TJENESTEORDNING FOR PROSTER

Den norske kirkes presteforening viser til tilsendte forslag til endringer i tjenesteordning for menighetsprester og tjenesteordning for proster datert 10. oktober 2003. Fremleggelsen av forslagene danner det foreløpige slutt punkt for en lengre periode med vurdering og samtaler knyttet til disse tjenesteordningene. Vi har tidligere gitt til kjenne overfor departementet at arbeidet med tjenesteordning for menighetsprester hadde fortjent en bredere organisatorisk behandling hos oss før en uttalelse måtte avgis med så kort frist.

Vi er imidlertid fornøyd med at departementet har imøtekommet og akseptert behovet for en gjennomgang fra vår side etter at de øvrige høringsinstanser har avgitt sin uttalelse. Vi imøteser derfor en videre drøfting og forhandling med departementet når høringsuttalelsene er sammenholdt og bearbeidet. Presteforeningen vil avgi det endelige tilsvaret innen utgangen av februar – slik det ble avtalt på sist kontaktmøte.

Forslag til tjenesteordning bygger på gode forutsetninger om å bedre tjenestevilkårene for den enkelte prest samtidig som en skal yte best mulig prestatetjeneste for den enkelte menighet. Dette er en oppfølging av arbeidet for å legge til rette for mer samhandling og fellesskap omkring tjenesten, behovet for å synliggjøre ansvar når det gjelder forholdet mellom tjeneste og fritid, samt behovet for spesialisert tjeneste. Disse forslag til endringer er det nødvendig å veie opp mot andre kvaliteter i prestatetjenesten både med tanke på menigheten og tjenestevilkårene for den enkelte prest.

Den norske kirkes presteforening har i hovedsak konsentrert sine merknader til forankringen av prestatetjenesten og ledelse av prestatetjenesten, med de konsekvenser forslagene vil medføre.

1. FORANKRING I SOKNET

Presteforeningen vil understreke at det er en grunnleggende forutsetning for tjenesten med Ord og sakrament at tjenesten utøves i og overfor menigheten. Det er derfor nødvendig for en god pastoral tjenesteutøvelse at det er en nær sammenheng mellom menigheten og den enkelte

prest. I vår lutherske folkekirke er dette viktige forutsetninger. Dette er, så langt vi forstår, også i tråd med de forutsetningene som departementet legger opp til. Derfor er det av avgjørende betydning at departementets forutsetning kommer helt klart frem i tjenesteordningen.

Forsøkene med ny organisering av prestedtjenesten har vist at det er svært viktig å holde på den lokale forankring og den nære sammenheng mellom prestedtjenesten og menighetene. Der forholdet mellom sokn og prestedtjeneste ble utprøvd slik at det var en mindre fast ordning, var man nødt til å korrigere forsøkene. Det er derfor grunn til å undres over at det er dette som foreslås som normalordning i § 9 i tjenesteordning for menighetsprester.

Det at hver menighet skal ha en (sokne-)prest må komme tydelig frem. Slik det er nå, må begrepet "særskilt arbeidsområde" slik det kommer til uttrykk i §9, 10 og 13 tolkes i sammenheng for at dette skal kunne forstås. Hvis §10, 2.ledd er å forstå som en nøkkel til forståelse av tjenesteordningen for menighetsprest, må dette komme tydeligere frem. Vi foreslår derfor at det som forutsettes å være normalordningen kommer først, og at unntakene følger deretter. Det er her viktig å understreke at arbeidsavtalen også vil være et viktig element i fastsettelsen både av tjenstedistrikt og arbeidsområde. Det vil etter vår oppfatning kunne imøtekomme det behov for fleksibilitet som er tilstrebet. Samtidig setter arbeidsavtalen noen skranker for løsninger som ikke tar hensyn til verken menigheten eller presten som utfører tjenesten.

Forslag til endring:

§ 9. Alle menighetsprester skal ha ett eller flere sokn som sitt særskilte arbeidsområde og tjenstedistrikt, med mindre det følger av arbeidsavtale at tjenstedistriktet skal være et prestegjeld, en annen avgrenset del av prostiet, hele prostiet eller presten er tillagt spesialisert tjeneste.

Det er viktig med en slik presisering allerede i § 9 for samtidig å få på plass de forhold som ellers kan skape betydelig press og usikkerhet i etterfølgende paragrafer:

§ 10 – formuleringen i vårt forslag til § 9 bidrar til å avklare området for sokneprestens ledelsesansvar i forhold til prostens ledelsesansvar.

§ 11 – det er klart at denne paragrafen er det vanskeligste punkt i forhold til et utvidet tjenstedistrikt som prostiet representerer. Tjenstedistriktet vil bli til dels betydelig utvidet, og det kan skape forventninger fra menighetene og menighetslemmer som det vil være svært vanskelig å imøtekomme i store distrikt. Det er derfor nødvendig å avgrenses tjenstedistriktet som foreslått, jfr til dette også § 17. Vi vil samtidig minne om den nødvendige fleksibilitet som fortsatt følger av § 11

§ 13 – forslaget til ny formulering i § 9 avklarer også tydeligere ansvaret for kirkebokføring

§ 15 – tilsvarende avgrenses hvem som har uttalerett

§ 19 – om ordningene med tjenestebolig med boplikt som er begrunnet med lokal forankring, jfr reglene for anskaffelse av boliger som er pålagt kommunene, om uttalerett fra hvilke menighetsråd jfr Kirkelovens § 33.

Presteforeningens forslag til endringer i § 9 vil imøtekomme de behov vi ser for presiseringer i alle disse nevnte paragrafer.

2. LEDELSE AV PRESTETJENESTEN

Tjenesteordning for proster er på flere punkter endret. Intensjonen er å tydeliggjøre arbeidsgiveransvaret i forhold til ledelse av prestetjenesten i prostiet. Deler av tjenesteordningen følger av tjenesteordning for biskoper. Det er meget viktig å understreke det departementet i sin presentasjon har lagt frem om forståelsen av dette punkt. Her handler det da om

”at prostens ansvar og myndighet til å lede prostetjenesten i prostiet ligger innenfor rammen av det overordnede lederansvar som er tillagt biskopen som leder av prestetjenesten i bispedømmet” og

”at prosten har biskopen som sin nærmeste overordnede og derfor under utøvelsen av arbeidsgivermyndigheten alltid vil måtte rette seg etter de instruksjoner biskopen gir, både generelt og spesielt.”

Det entydige fokus på arbeidsgiveransvaret kan nok bidra til å svekke prosten som leder av prestetjenesten, samtidig som den forankringen av ledelsesansvaret som her presiseres er nødvendig for forståelsen av grensene for dette ansvaret. Tilsvarende kan en si om de deler av den nåværende tjenesteordningen som omhandlet ansvaret for øvrige medarbeidere og kirkelige råd i prostiet. Disse formuleringene er det ønskelig at videreføres i den nye tjenesteordning for prostene.

Det bør i beskrivelsen av tjenestens innhold tilstrebes samsvar mellom tjenesteordning for menighetsprester § 2 nest siste ledd og tjenesteordning for proster § 4 d. Det handler i begge paragrafer om forståelsen av forvaltningen av Ord og sakrament, med noe eksemplifisering av innhold i denne tjenesten. Vi foreslår derfor at en også i Tjenesteordning for menighetsprester henter opp 4. avsnitt og legger det inn i et nytt punkt i § 2

e) utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsarbeid.

i den utstrekning det kan gjøres innenfor normal arbeidsuke.

Presten skal forberede ovennevnte gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

Nærmere bestemmelser osv.

Tjenesteordning for menighetsprester § 2 siste ledds første punktum legger opp til at prosten avgjør omfanget av tjenestene som skal utføres av den enkelte prest. Det er et ledelsesansvar å dimensjonere oppgavene og bemanningen som er nødvendig for å løse oppgavene, men det er helt nødvendig at dette fastsettes i samarbeid med den det gjelder. Vi foreslår derfor at det inntas en formulering som tydeliggjør dette.

§ 2 siste ledd: Nærmere bestemmelser om omfanget av ovennevnte gjøremål for den enkelte prest treffes av prosten i samråd med presten. Biskopen kan ved instruks bestemme at enkelte prester helt eller delvis skal fritas for gjøremål som er nevnt i første og fjerde ledd ovenfor og tillegges en spesialisert tjeneste.

Som en konsekvens av argumentasjonen over, foreslår vi å ta inn ett nytt ledd i tjenesteordning for menighetsprester etter § 10, 2 ledd:

”Soknepresten har et særlig ansvar for å bidra til strategisk og åndelig ledelse av menigheten.”

3. ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Prosten har i betydelig grad vært en del av prestegjeldets samlede personalressurs. Ved de foreslåtte endringene vil bemanningen i de prestegjeld prosten også var sokneprest bli betydelig redusert. Det er en forutsetning for å kunne gjennomføre de til dels omfattende endringene for prostens tjeneste at prestatjenesten styrkes tilsvarende. Det innebærer både tilførsel av personalressurser og administrative ressurser.

Denne omorganiseringen av tjenesten som er foreslått vil også, der den blir gjennomført, ha konsekvenser som medfører en vesentlig endring av tjenesten. Det innebærer at den enkelte prestestilling både kan få et større område som tjenestedistrikt og en endring av oppgavene. Slike endringer vil derfor være gjenstand for forhandlinger på særskilt grunnlag. Ved en innføring av ordningen i endret form, må det derfor tas høyde for de økonomiske konsekvensene og styrke virksomhetenes budsjetter.

Uttalelsen er enstemmig vedtatt av Hovedstyret i Den norske kirkes presteforening under møtet 25. – 27. november 2003.

Oslo den 27. november 2003

DEN NORSKE KIRKES PRESTEFORENING

Med vennlig hilsen,

Ingeborg Midttømme

leder